

2017

Fra Krig og Fred

2017

Fra Krig og Fred

Indhold

Redaktørerne: *Forord*

Asger Senbergs: *Matematik som grundlag for danske officerers uddannelse 1830-31*

Anna Sofie Schøning: *Mellem historie- og krigsvidenskab: Krigshistorie i udbygningen af hærens stabsofficersuddannelse 1830-1920*

Katrine Kier Nielsen: *Hvervningen til Waffen-SS blandt det tyske mindretal i Nordslesvig, 1939-45*

Martin Haugland: *Krigen som aldrig brød ud: Den militære konfrontation mellem Nazityskland og Tjekkoslaviet under Sudeterkrisen i september 1938*

**Som videnskabelig støtte til militær professionalisme:
Matematik og krigshistorie 1830-1920**

**Nationale minoriteter fra stormagtsnaboen:
Hjemmetyskerne og deres krigstjeneste under 2. Verdenskrig &
Den aflyste tjekkoslovakisk-tyske krig i efteråret 1938**

Dansk Militærhistorisk Kommissions Tidsskrift

Fra Krig og Fred

Dansk Militærhistorisk Kommissions
Tidsskrift 2017

Fra Krig og Fred

Dansk Militærhistorisk Kommissions Tidsskrift 2017

© Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag 2017

Sats og tryk: Specialtrykkeriet Viborg

Billedet på forsiden af tidsskriftet:

Er hentet fra artiklerne, hvor kilderne er angivet.

Billedet på bagsiden af tidsskriftet:

Dansk Militærhistorisk Kommissions logo:

Det ældste billede af en dansk soldat, landsknægt fra Den Store Garde i Kong Hans' hær under operationerne i Ditmarsken i vinteren 1500. Træsnit fra en skillingsvise.

Om redaktion, udvalg af artikler samt sikring af akademisk originalitet og kvalitet:

- Redaktionen omfatter Michael Hesselholt Clemmesen (ansvarshavende) samt Inge Adriansen.
- Forslag til artikler kommer fra forfattere, medlemmer (se: www.milhiskom.dk) og kommissionens kontaktpersoner på universiteterne (professor Gunner Lind/KU, lektor Claus Bundgård Christensen/RUC, lektor Thomas Wegener Friis/SDU, lektor Iben Fonnesberg-Schmidt/AAU og lektor Niels Wium Olesen/AU).
- Udvalg gennemføres af redaktørerne med nødvendig inddragelse af periode- og områdeviden fra kontaktpersonerne samt kommissionens styrelse og yderligere medlemmer.
- Der indhentes udtalelser af to lektorer for hver artikel med henblik på peer review.
- På grundlag af udtalelserne afvises artiklen eller gennemgår den afsluttende tilpasning i samarbejde mellem forfatter og redaktører.

ISSN: 2246-3070

Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller anden mangfoldiggørelse af denne bog er kun tilladt med forlagets tilladelse eller ifølge overenskomst med Copy-Dan

Syddansk Universitetsforlag
Campusvej 55
5230 Odense M

Tlf. 6550 1740
www.universitypress.dk

Indhold

REDAKTØRERNE:

Bidragyderne	7
Forord	9

ASGER SENBERGS:

Matematik som grundlag for danske officerers uddannelse 1830-31 <i>Summary</i>	11
---	----

ANNA SOFIE SCHØNING:

Mellem historie- og krigsvidenskab Krigshistorie i udbygningen af hærens stabsofficersuddannelse 1830-1920 <i>Summary</i>	32
---	----

KATRINE KIER NIELSEN:

Hvervningen til Waffen-SS blandt det tyske mindretal i Nordslesvig, 1939-45 <i>Summary</i>	84
--	----

MARTIN HAUGLAND:

Krigen som aldrig brød ud Den militære konfrontation mellem Nazityskland og Tjekkoslaviet under Sudeterkrisen i september 1938 <i>Summary</i>	142
--	-----

Bidragyderne

Asger Senbergs

Cand.scient. i matematik og historie 2016 fra Roskilde Universitet med et fagintegreret speciale om matematikundervisning på Den Kongelige Militære Højskole ved dets oprettelse i 1830. Fra sommeren 2016 ansat som lærer i matematik på Roskilde Katedralskole.

Anna Sofie Schøning

Cand.mag. i historie og filosofi & videnskabsteori 2016 fra Roskilde Universitet. Tilknyttet Institut for Militærhistorie og Krigsteori siden 2014, først som praktikant, siden som forskningsassistent og projektansat. Forskningsinteresser er erfaringsudnyttelse og historiebrug i det danske forsvar og herunder i videregående officersuddannelse. Medforfatter til rapporten *Danske erfaringer med stabiliseringsprojekter og CIMIC, del III af Afghanistan Erfaringsopsamlingen 2001-2014*.

Katrine Kier Nielsen

Cand.mag. i historie og samfundsfag fra Aarhus Universitet 2013 med speciale omhandlende artiklens emne. Har siden 2013 arbejdet som it-konsulent, men har en fortsat fritidsinteresse i historisk forskning, særligt politisk historie i nyere og moderne tid.

Martin Haugland

Cand.mag. i historie fra Københavns Universitet 2016 med speciale omhandlende artiklens emne. Bidrog som praktikant ved Forsvarsakademiets daværende Center for Militærhistorie i forårssemesteret 2014 med forskning til bogen *Waffen-SS. Europas nazistiske soldater* af Claus Bundgård Christensen, Niels Bo Poulsen og Peter Scharff Smith (2015). Forskningsfokus på central- og østeuropæisk forsvars- og sikkerhedspolitik i mellemkrigstidens sidste år, Polen og Den Finske Vinterkrig samt tjekkisk historie generelt.

Forord

Da Militærhistorisk Kommission besluttede at starte dette tidsskrift, var det et centralt formål at udnytte de bedste militærhistoriske specialeafhandlinger fra universiteterne. Det skulle ske hurtigt, fordi vi vidste, at det skulle ske, mens forfatterne stadig havde deres indsats så præsent og var så engagerede i resultatet, at de ville påtage sig arbejdet med at omarbejde afhandlingen til en artikel og tilpasse den efter tilbagemeldingerne ved fagfællebedømmelserne.

I dette nummer har alle fire artikler denne baggrund. De to første, der begge har baggrund i specialeafhandlinger fra Roskilde Universitet, skal læses sammen. Asger Senbergs' artikel om den rolle, som matematikken som et resultat af tidsånden blev givet under første fase af formaliseringen af hærens officersuddannelser i 1830-31, kan og skal læses som en introduktion til Anna Sofie Schønings artikel om, hvordan krigshistorien i de efterfølgende halvfems år blev anvendt under den efterfølgende militærvidenskabelige professionalisering af hærens generelt fokuserede eliteuddannelse til generalstabsofficerer.

De to andre artikler hænger sammen ved på meget forskellig måde at beskrive virkningerne på og af de stormagtsbefolkningsgrupper, der endte som minoriteter i småstaters grænseområder efter 1. Verdenskrig. Martin Haugland udnyttede sit kendskab til sin tjekkiske mors sprog til at behandle de militære vilkår under Sudeterlandskrisen i sit speciale på Københavns Universitet, der her viderebringes i artikelform. Katrine Kier Nielsens artikel bygger på hendes speciale fra Aarhus Universitet. Den beskriver det tyske mindretals tragedie under besættelsen som følge af egne grænserevisionistiske ambitioner og rigstyske myndigheders kynisme og behov. Begge artikler behandler problemer, som desværre ikke har mistet deres relevans ved andre stormagtsgrænser trekvart århundrede senere.

På læsernes vegne vil redaktørerne gerne takke tidsskriftets kontaktpersoner på universiteterne for bidraget til forfatterrekrutteringen.

Inge Adriansen, Michael Hesselholt Clemmesen

MILITÆRHISTORISKE REJSER 2017

- TAG MED VORE HØJT KVALIFICEREDE REJSELEDERE TILBAGE I HISTORIEN

I ÅR KAN DU BLANDT ANDET KOMME MED TIL
DISSE OG MANGE ANDRE SPÆNDENDE STEDER:

NORMANDIET D-DAG

1.-7. maj/ 17.-23. Juli/ 11.-17. september/18.-24. september.

STALINGRAD OG MOSKVA

22.-28. maj

ARDENNEROFFENSIVEN

15.-19. sept

ENGLAND 1940-44

19.-24. august

DET 3. RIGES HJERTE

München, Berchtesgaden og Nürnberg

16.-21. maj

Se det udførlige program for alle rejserne på Cultours.dk

Vi sender også gerne vort trykte program.

Send en mail eller ring til os – så sender vi programmet.

Dr. Margrethes Vej 11 | 8200 Århus N

Tlf.: 86 10 86 05 | rejser@cultours.dk

Medlem af Rejsegarantifonden nr. 553 Medlem af Pakkerejse-Ankenævnet

Se alle rejserne på

CULTOURS.DK